

Schildkliermedicatie mag met beleid worden voorgeschreven
(Kim van Wetten – 31 mei 2010)

De Artsenvereniging voor Biologische en Natuurlijke Geneeskunde (ABNG.nl) heeft de afgelopen maanden niet stilgezeten. Op de algemene ledenvergadering van de ABNG is in april 2010 een bijgewerkte richtlijn aangenomen voor de behandeling met natuurlijk schildklierhormoon (NSH). Een ABNG actiegroep Behoud NSH met artsen en patiënten is sinds november 2009 actief geweest met het versturen van brieven aan de inspectie en het activeren van artsen om hun thyreoidumpatiënten te informeren en aan te melden bij schildklier@hotmail.com. Het resultaat is er nu naar: de plannen om thyreoidum te verbieden zijn van tafel, zoals te lezen valt in een persbericht (zie bijlage of www.igz.nl) thyreoidum mag met de normale zorgvuldigheid worden voorgeschreven. Inmiddels is er door patiënten een Vereniging van Gebruikers van Natuurlijk Schildklierhormoon (VGNS) opgericht. Aanmelden kan via penningmeester.vgns@gmail.com.

Wat is nu het geval?

De Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) heeft er sinds begin november 2009 vier maanden over gedaan om het voorschrijven en het ter hand stellen van het natuurlijk schildklierhormoon thyreoidum voor de behandeling van een te trage schildklier alsnog toe te staan, mits het normale klinische handelen en de apothekersrichtlijnen worden nageleefd. Over Armour Thyreoid wordt niet gerept in het persbericht.

De aanleiding

In het IGZ-bericht staat letterlijk: "De inspectie heeft een signaal ontvangen over een patiënt die ernstige osteoporose en hartklachten ontwikkelde, waarschijnlijk als gevolg van ongecontroleerd gebruik van thyreoïdeum." Bovendien stelt de IGZ dat de leverende apotheker jarenlang capsules ter hand heeft gesteld zonder de spreiding van de hoeveelheden te bepalen. De IGZ waarschuwt in het persbericht dat voorschrijvers en apothekers aan kwaliteitseisen zijn gehouden. Zij zal de werkwijze toetsen, beoordelen en zo nodig maatregelen treffen.

De gebruikelijke kwaliteitseisen

Voor de voorschrijver zijn de kwaliteitseisen de gebruikelijke voor hun praktijk:

- Zorg voor een medische onderbouwing in het dossier van de patiënt.
- Informeer de patiënt aantoonbaar (in het dossier – KvW) over mogelijke risico's van het medicijn en dat het niet op de gebruikelijke wijze is beoordeeld en gecontroleerd door de overheid (geen registratie via het CBvG en geen vergoeding via het GVS – KvW).
- Maak afspraken met de patiënt over de controles om de werking van thyreoïdeum te volgen en te evalueren.

Ook de apothekers zijn aan hun normale werkwijze gehouden:

Voer bij voorkeur een betrouwbaar, geregistreerd geneesmiddel met thyreoïdeum in. Of maak gebruik een bereiding van een grootbereidende apotheek, die kan aantonen dat voldaan is aan de bepalingen die de inspectie heeft omschreven in circulaire grootbereiders.

De positionering

De IGZ doet ook een uitspraak over de positionering van thyreoidum. Bij de behandeling van een hypothyreoïdie (te trage schildklierwerking) is het synthetische schildklierhormoon thyroxine (T4) middel van eerste keus. "Toch blijkt een kleine groep patiënten ontevreden met de resultaten van deze behandeling. Het wetenschappelijke debat of het meerwaarde heeft om thyroxine aan te vullen met lyothyronine (T3) loopt nog. In ieder geval wordt het gebruik van preparaten van dierlijk gedroogd schildklierpoeder, waarin de combinatie van T3 en T4 aanwezig is, door deskundigen als verouderd beschouwd.", aldus de IGZ. Thyreoïdeum was voorheen in Nederland geregistreerd als Thyranon®. In 1988 is het geneesmiddel op advies van het College ter Beoordeling van

Geneesmiddelen (CBvG) door de fabrikant van de markt gehaald, onder meer omdat er een potentieel gevaar was van biologische besmetting of onzuiverheden.

De onrust door onjuiste berichtgeving Medisch Contact

Toch is er na het bericht extra veel onrust ontstaan bij patiënten, mede door een onjuiste berichtgeving in Medisch Contact “Inspectie waarschuwt voor thyreoïdum. En: Artsen moeten de grootst mogelijke voorzichtigheid betrachten als zij het schildkliermedicijn thyreoïdeum willen voorschrijven, aldus de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ).” Sommige patiënten krijgen nu van hun huisarts of apotheker te horen dat het natuurlijk schildklier hormoon een “gevaarlijk middel” betreft. Dat dit bezijden de waarheid is moge duidelijk zijn.

De actiegroep en behoud natuurlijk schildklier hormoon (NSH)

Om de veiligheid van thyreoïdum te onderbouwen heeft de actiegroep Behoud NSH een online enquête gehouden onder ruim 450 thyreoïdumgebruikers. De resultaten bevestigen de ervaringen van de behandelaars met het natuurlijk schildklierhormoon, namelijk dat er een groep patiënten is die het met thyreoïdum prima doet.

Vereniging van Gebruikers van Natuurlijk Schildklierhormoon (VGNS) is opgericht

Daarnaast heeft Anneke Spaaks, een van de patiënten uit de actiegroep Behoud NSH al haar tijd gestoken in het coördineren en informeren van patiënten om hen te activeren om hun ervaringen in briefvorm op te schrijven. Bovendien heeft een aantal patiënten op eigen initiatief brieven aan de inspectie gestuurd hun verzoek tot een gesprek werd ingewilligd. Een tweetal patiënten ontvingen een reactie van de IGZ met een verwijzing naar het nieuwsbericht. Inmiddels is met medepatiënten een nieuwe Vereniging van Gebruikers van Natuurlijk Schildklierhormoon (VGNS) opgericht. Naast het behoud en het vergoeden van natuurlijk schildklierhormoon staat voorlichting over niet-reguliere schildklierbehandeling centraal. Er komt een informatieve website en een forum voor leden. Wilt u of uw thyreoïdumpatiënten de VGNS ondersteunen of er actief aan deelnemen, dan kan men zich aanmelden via penningmeester.vgns@gmail.com. U ontvangt dan daarover bericht.

Bijlage:

<http://www.igz.nl/actueel/nieuws/geneesmiddelthyroideumalleenalsaankwaliteitseisenisvoldaan.aspx>

Geneesmiddel Thyreoïdeum alleen als aan kwaliteitseisen is voldaan

Nieuwsbericht | 01-04-2010 De Inspectie voor de Gezondheidszorg waarschuwt dat bij het voorschrijven en het ter hand stellen thyreoïdeum aan kwaliteitseisen voldaan moet worden.

Thyreoïdeum is een schildklierpoeder van dierlijke herkomst dat soms voor de behandeling van hypothyreoïdie (tekort aan schildklierhormoon) wordt ingezet. De inspectie heeft een signaal ontvangen over een patiënt die ernstige osteoporose en hartklachten ontwikkelde, waarschijnlijk als gevolg van ongecontroleerd gebruik van thyreoïdeum.

Volgens de richtlijnen is bij de behandeling van hypothyreoïdie het synthetische schildklierhormoon thyroxine (T4) middel van eerste keus. Toch blijkt een kleine groep patiënten ontevreden met de resultaten van deze behandeling. Het wetenschappelijke debat of het meerwaarde heeft om thyroxine aan te vullen met lyothyronine (T3) loopt nog. In ieder geval wordt het gebruik van preparaten van dierlijk gedroogd schildklierpoeder, waarin de combinatie van T3 en T4 aanwezig is, door deskundigen als verouderd beschouwd.

Als de behandelaar besluit toch thyreoïdeum voor te schrijven zal hij extra aandacht moeten geven aan de kwaliteitseisen. De meest belangrijke zijn:

Er moet een medische onderbouwing zijn, die is terug te vinden in het dossier van de patiënt. De patiënt moet aantoonbaar geïnformeerd zijn over mogelijke risico's van dit product en dat het product niet op de gebruikelijke wijze is beoordeeld en gecontroleerd door de overheid. Er moeten

afspraken gemaakt zijn met de patiënt over de controles die nodig zijn om de werking van thyreoïdeum te volgen en te evalueren.

Thyreoïdeum was voorheen in Nederland geregistreerd als Thyranon®. In 1988 is het geneesmiddel op advies van het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen door de fabrikant van de markt gehaald, onder meer omdat er een potentieel gevaar was van biologische besmetting of onzuiverheden. Bovendien is het middel moeilijk te doseren waardoor aan de bereiding van de apotheek extra eisen worden gesteld.

Bij de patiënt die hartklachten ontwikkelde heeft de apotheker jarenlang capsules ter hand gesteld zonder de spreiding van de hoeveelheden te bepalen. De inspectie constateert dat veel apotheken niet de deskundigheid in huis hebben om op een verantwoorde manier zelf een geneesmiddel met thyreoïdeum te bereiden. Als een apotheker besluit om dit middel toch ter hand te stellen, heeft het de voorkeur om een betrouwbaar, geregistreerd geneesmiddel met thyreoïdeum in te voeren. Is dit niet mogelijk dan kan uitgeweken worden naar een bereiding van een grootbereidende apotheek. Deze apotheek moet aan kunnen tonen dat voldaan is aan de bepalingen die de inspectie heeft omschreven in circulaire grootbereiders. De inspectie zal de werkwijze van de voorschrijver en terhandsteller toetsen, beoordelen en zo nodig maatregelen treffen.